

Pervi šolski dan.

Otroci pridejo večidel pervikrat prav boječi v šolo. Bojé se nekaj zato, ker jim je v šoli še vse ptuje in neznano, nekaj pa tudi zato, ker jih marsikteri nespametneži strašijo in s šolo žugajo, kakor da bi bila šola samo za strahovanje in otroška pokora. Učitelj mora tedaj pred vsim drugim otrokom odpraviti ta vcepljeni strah in jih pripravne storiti za prvi šolski poduk. Kaže naj se jim koj prvi dan kot prav prijazen in ljubeznjiv oče. Pogovarja naj se z njimi in poprašuje naj jih blizo tako le:

Kako ti je ime? — Janez si! — Kako pa tebi? pa tebi? i. t. d. — Zdaj vas že poznam. Ti si Janez, kaj ne? ti si Jože, ti si France i. t. d. — Povej mi, Janez: Čigav si? — Kako je ime tvojemu očetu, kako pa materi? — Tako je. Ali imaš tudi brate in sestre? — Koliko imaš bratov? Koliko sester? Kako je imé bratom? Kako sestram? Kteri brat je večji, in kteri je manjši kakor ti? — Jože, povej mi, kakšna je vaša hiša? — V katerem kraji stanuješ? — (v kateri vasi? v katerih ulicah? i. t. d.) — Kdo iz med teh le učencov stanuje tudi v tistem kraji? — (Učitelj naj se oberne še k drugim otrokom.) Kteremu iz med vas je tudi imé Jože? Tebi! tebi! pa tudi tebi! Tete, koliko Jožetov! — Ako bi jaz hotel le enega Jožeta viditi in z njim govoriti, bi ga mogel še drugače poklicati, če ne, bi se mi vsi Jožeti naenkrat oglasili. — Povej Jože, kako ti je še imé? — Tako, prav si povedal! — Kako pa tebi še? pa tebi? i. t. d. — Zdaj že vem, kako vam je vse imé, čigavi ste, kje stanujete. Kmalu bote tudi vi vidili, kako prijetno je pri nas v šoli. Poglejte nekoliko po šoli. Tukaj je marsikaj. — (Učitelj naj pokaže s prstom zdaj to, zdaj uno reč, post. mizo.) Poglejte, ali imate tudi doma kaj takega? — Kaj je to? — Nežika, reci zdaj prav glasno: To — je — miza. — Kdo bo še prav lepo glasno rekel: To — je — miza? — Povej ti, Jurče, pa prav lepo! — Kdo še zna tako lepo reči? — Urška, reci tudi ti tako! — Recite enkrat vsi skupaj: To — je — miza! Še enkrat! še enkrat! — Miha, kaj pa je to? (klop kažeje.) Recite vsi: To — je — klop! Ktere reči že poznate v šoli? — (Tako naj učitelj vse reči po versti otrokom kaže in se z njimi pogovarja. Potem naj reče:) Jutri (ali popoldne) bote prišli zopet v šolo, in tako vsaki

dan! To bo veselo! veliko lepega se bote učili. Jutri vam bom nekaj prav lepega povedal i. t. d., i. t. d.

Resnica in laž.

(Konec.)

Kadar imaš pa z lažnjivcom opraviti, pred vsem poglej, zakaj da se je zlagal. Če se otrok zlaže iz lahkomiselnosti, boječnosti ali strahu, kaznuj ga le mehko; če se pa znabiti zlaže iz zvestobe do prijatla, tako bi véasih že bilo zadosti, da se pokrega in da se mu pokaže, kako je to napéno. Če se pa otrok zlaže iz samopridnosti ali hudobije, naj se ojstro kaznuje. Še bolj kot nedolžnemu otroku, ki še resnico ljubi, dokazuj laži navajenemu, da poštenje nad vse veljá, da si resnični zaslužen kazni zmanjša, lažnjivec pa svoje zadolženje še le povekša, da se odkritoserčni že s tem plačuje, da se mu zaupa, — da se pa lažnjivcu toliko manj verjame, kolikor večkrat se je zlagal. V spomin pokličí lažnjivcu Boga neskončno resničnega in pravičnega, ki vsako laž sovraži, ter jo ojstro kaznuje. Sv. pismo nam to v veliko zgledih pokaže, kateri naj se mu pred oči stavijo. — Otrok naj se mirno in pohlevno izprašuje, da tako ložeje resnico pové. Varovati se je treba preveč zvitih in zapletenih vprašanj, ker take otroka zadržujejo in obtežujejo, da bi povedal resnico. Lažnjivec pa naj se s tim kaznuje, da se osramotí; to je boljši, kakor telesno kaznovati ga, ako ni zraven laži še kaj drugega pregrešil. Nekteri pa otroka pri prvi laži verlo našeškajo, da bi si dobro zapomnil in se tako laži ne navadil.

Ako se je pa otrok na pot poboljšanja podal, pomagaj mu, kolikor se dá; zopet mu zaupaj, da bi tako postal bolj odkritoserčen. Nikoli potem ni treba otroku reči: Gotovo ti ne boš resnice povedal, moram že kje drugej pozvediti. — To zbada, poboljša pa ne. Privabi sebi otroka z ljubeznivim in krotkim obnašanjem; pokaži, da se v resnici veseliš nad njegovim poboljšanjem, — dobil bo moči in stanovitnosti; zaupal ti bo popolnoma, ker vidil bo, da le za njegov blagor skerbiš, in rešil si njegovo dušo.

Dveh reči je treba tukaj omeniti. Kako namreč ravnati, kadar se jih je veliko pogovorilo, da bodo terdovratno la-